Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2025/2156(DEC)

28.1.2026

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro rozpočtovou kontrolu

k udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentur Evropské unie na rozpočtový rok 2024 – agentury
(2025/2156(DEC))

Zpravodajka: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

STANOVISKO

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil následující:

A. vzhledem k tomu, že genderová rovnost je jednou ze základních hodnot Unie a Unie je odhodlána podporovat genderovou rovnost při všech svých činnostech, jak je zakotveno v článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU), čímž byla zavedena zásada začleňování genderového hlediska a genderového rozpočtování; vzhledem k tomu, že genderová rovnost musí být začleněna do všech politik a činností EU;

B. vzhledem k tomu, že Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) byl zřízen, aby podporoval a posiloval prosazování genderové rovnosti v Unii, mimo jiné začleňováním genderového hlediska do všech politik Unie a z nich vyplývajících vnitrostátních politik, bojem proti diskriminaci na základě pohlaví a zvyšováním informovanosti občanů Unie o problematice genderové rovnosti, přičemž při plnění této úlohy prokázal svůj význam a svou účinnost; vzhledem k tomu, že roční a víceleté plánování institutu EIGE je důsledně v souladu se stávajícími prioritami Unie; vzhledem k tomu, že institut EIGE stále více podporuje agentury a subjekty EU při začleňování genderového hlediska do jejich plánování a činností;

C. vzhledem k tomu, že příští VFR musí zakotvit cíle v oblasti genderové rovnosti, začleňování genderového hlediska a genderové rozpočtování do všech programů financování;

D. vzhledem k tomu, že od roku 2010 se celkový index rovnosti žen a mužů v EU zvýšil o 7,9 bodu, ale navzdory tomuto dlouhodobému vzestupnému trendu index rovnosti žen a mužů z roku 2025 ukazuje, že členské státy dosáhly omezeného pokroku, neboť index rovnosti žen a mužů v EU činil 63,4 bodu a v indexu z roku 2024 došlo ke zvýšení pouze o 0,8 bodu; vzhledem k tomu, že podle indexu rovnosti žen a mužů z roku 2025 bude rovnost žen a mužů v EU nejméně dalších 50 let i nadále nedosažitelná; vzhledem k tomu, že v jiných oblastech, jako je zdraví a vzdělávání žen, pokrok stagnuje a dokonce bylo zaznamenáno i zhoršení; vzhledem k tomu, že index z roku 2024 ukazuje velké rozdíly mezi členskými státy (nejvyšší skóre: 82,0; nejnižší: 57,5), což poukazuje na přetrvávající nerovnosti v celé Unii a potřebu trvalého monitorování a podpory ze strany agentur, jako je institut EIGE;

E. vzhledem k tomu, že genderová rovnost v Unii byla obzvláště oslabena důsledky války na Ukrajině, krizí životních nákladů, jíž jsou ženy neúměrně postiženy, a odmítavým postojem k genderové rovnosti a právům žen, zejména v souvislosti se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy v několika členských státech; vzhledem k tomu, že to dále prohlubuje nerovnosti a brání genderové rovnosti;

F. vzhledem k tomu, že jak inflace, tak dlouhodobé podfinancování zvýšily tlak na rozpočet institutu EIGE a snížily jeho provozní kapacitu, což vedlo k nedostatku zaměstnanců a trvalému finančnímu tlaku; vzhledem k tomu, že externí hodnocení z roku 2022 poukázalo na závažný nedostatek zaměstnanců v oblasti začleňování genderového hlediska, přičemž institut EIGE byl schopen reagovat pouze na čtvrtinu

žádostí o technickou pomoc; vzhledem k tomu, že institut EIGE hraje ústřední úlohu při podpoře orgánů Unie a členských států při dosahování genderové rovnosti; vzhledem k tomu, že se proto zdůrazňuje, že institut EIGE musí mít k dispozici dostatečné a stabilní finanční a lidské zdroje, aby mohl plnit své úkoly;

G. vzhledem k tomu, že rostoucí inflace a zvýšení opravného koeficientu pro Litvu mají dopad na mzdové náklady institutu EIGE a tato situace představuje významnou výzvu v hlavních provozních oblastech, jako je poskytování technické pomoci orgánům EU a členským státům při začleňování genderového hlediska, jakož i při jeho činnostech v oblasti shromažďování údajů;

H. vzhledem k tomu, že hlavní poslání institutu EIGE se zaměřuje na dosažení genderové rovnosti v EU zajišťováním výzkumu, shromažďováním a předáváním údajů a vývojem metod ke zlepšení statistik a shromažďování údajů, které měří stav genderové rovnosti na úrovni EU i členských států; vzhledem k tomu, že institut EIGE pokračoval ve zvyšování kvality a srovnatelnosti údajů rozčleněných podle pohlaví v celé Unii a posiloval vědomostní základnu, kterou mají orgány EU a členské státy k dispozici; vzhledem k tomu, že institut EIGE rozšířil své digitální nástroje a on-line platformy a zlepšil přístup tvůrců politik a zúčastněných stran ke statistikám, metodickým pokynům a praktickým zdrojům; vzhledem k tomu, že institut EIGE posílil svou spolupráci s národními statistickými úřady a příslušnými orgány; vzhledem k tomu, že práce institutu EIGE v oblasti genderově podmíněného násilí, jako je průzkum EU týkající se genderově podmíněného násilí, který představil klíčové výsledky založené na údajích ze všech 27 členských států, podpořila cíl Unie zlepšit prevenci, shromažďování údajů a koordinaci politik v této oblasti;

I. vzhledem k tomu, že institutu EIGE byly svěřeny další úkoly související s prováděním a monitorováním nově přijatých směrnic EU, včetně směrnice (EU) 2022/2381 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností, směrnice (EU) 2023/970 o stejné odměně mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty, směrnice (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob, směrnic (EU) 2024/1499 a 2024/1500 o závazných standardech pro orgány pro rovné zacházení a směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí, a vzhledem k přistoupení EU k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, tzv. Istanbulské úmluvě;

J. vzhledem k tomu, že tyto nové povinnosti vyžadují posílení kapacity pro legislativní monitorování, podávání zpráv o dodržování předpisů a shromažďování údajů, včetně nejméně pěti dodatečných pracovních míst pro dočasné zaměstnance a čtyř pracovních míst pro smluvní zaměstnance, jak stanovil institut EIGE, zejména s cílem obnovit počet pracovních míst zrušených v předchozích rozpočtových cyklech; vzhledem k tomu, že nové nařízení EU o kybernetické bezpečnosti vyžaduje, aby institut EIGE posílil své systémy kybernetické bezpečnosti, včetně jmenování referenta pro kybernetickou bezpečnost a provádění pravidelných hodnocení a auditů; vzhledem k tomu, že institut EIGE by ke splnění těchto požadavků potřeboval jednoho smluvního zaměstnance (FS IV) pro místo referenta pro kybernetickou bezpečnost a posílené rozpočtové zdroje; vzhledem k tomu, že institut EIGE je povinen zaplatit 200 000 EUR za pořízení povinného nového finančního softwaru SUMMA, což představuje téměř 15 % jeho rozpočtu hlavy II; vzhledem k tomu, že tento rozpočtový požadavek má

neúměrný dopad na menší agentury; vzhledem k tomu, že vyvážené zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci by mělo být vždy podporováno ve všech agenturách EU i v rámci institutu EIGE prostřednictvím náborových postupů zohledňujících genderovou rovnost;

1. připomíná, že institut EIGE byl zřízen, aby přispíval k nezávislému výzkumu v oblasti rovnosti žen a mužů a posiloval jej, generoval údaje a vytvářel nástroje na pomoc EU a jejím členským státům při navrhování inkluzivních a z hlediska genderu transformačních politik, což jsou politiky, které řeší základní příčiny nerovnosti žen a mužů tím, že bojují pro diskriminačním normám, nerovnému rozdělení moci a škodlivým praktikám, a jejichž cílem je změnit společenské postoje a chování směrem ke skutečné rovnosti žen a mužů a začlenit genderovou rovnost do všech svých politik; konstatuje, že je důležité, aby byly k dispozici spolehlivé údaje rozčleněné podle pohlaví, a umožnit tak, aby se politiky utvářely na základě faktů; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby Unie s ohledem na probíhající krize, jako jsou války a klimatická krize, pokročila v oblasti genderové rovnosti; dále poukazuje na odpor proti genderové rovnosti ze strany antigenderových a protidemokratických hnutí;

2. vítá probíhající spolupráci mezi institutem EIGE a Výborem pro práva žen a rovnost pohlaví (FEMM), zejména příspěvek institutu k pokračujícímu úsilí výboru, pokud jde o genderově podmíněné násilí, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů, dopad krizí na ženy, začleňování genderového hlediska a genderové rozpočtování; bere na vědomí cenný přínos, který může institut EIGE mít pro všechny výbory Evropského parlamentu a ostatní agentury EU, pokud jde o lepší začleňování genderového hlediska do všech politik EU;

3. opakuje výzvu Parlamentu k navýšení finančních prostředků pro institut EIGE a počtu jeho zaměstnanců s ohledem na rostoucí počet žádostí o technickou pomoc a vyšší provozní náklady; vyzývá proto Komisi, aby navrhla nezbytné zdroje pro institut, aby tak mohl plnit své úkoly a reagovat na zvýšenou poptávku po odborných znalostech, zajistila se kontinuita činností a posílily se jeho analytické a koordinační kapacity; vyzývá k 17% navýšení stávajícího plánu pracovních míst, aby se zohlednila potřeba nejméně pěti dodatečných pracovních míst pro dočasné zaměstnance (AD) a čtyř dodatečných pracovních míst pro smluvní zaměstnance, jakož i pracovních míst vyčleněných pro kybernetickou bezpečnost, ochranu údajů a plnění nových legislativních povinností; zdůrazňuje, že je třeba snížit nadměrnou pracovní zátěž, kterou v současné době zaměstnanci institutu EIGE nesou; vyzývá k předvídatelnému a stabilnímu víceletému rozpočtu institutu EIGE, který omezí opakující se přenosy prostředků a umožní dlouhodobé plánování a výzkumnou práci a zajistí zdravé a produktivní pracovní prostředí;

4. konstatuje, že navzdory nedostatečnému počtu zaměstnanců a vysokým přenosům prostředků institut EIGE průběžně plní rozpočet na svůj pracovní program z 95 % a dosahuje cílů stanovených v pozměněném programovém dokumentu na období 2024–2026 a že Evropský účetní dvůr potvrdil, že účetní závěrka institutu věrně zobrazuje jeho finanční situaci;

5. zdůrazňuje, že v institut v roce 2024 splnil své strategické cíle, a sice přispívat k informovanějším a na důkazech založeným politikám a rozhodovacím procesům,

jejichž cílem je dosáhnout genderové rovnosti a bojovat proti diskriminaci založené na pohlaví; podporovat začleňování genderového hlediska do politik EU a výsledných národních politik; a účinně prosazovat rovnost žen a mužů u klíčových zúčastněných stran a cílových skupin; dále zdůrazňuje, že těchto úspěchů bylo dosaženo navzdory strukturálnímu nedostatku zaměstnanců, což potvrzuje potřebu dodatečných zdrojů k zajištění budoucí výkonnosti;

6. varuje, že bez cíleného dalšího personálního obsazení a investic hrozí, že institut EIGE nebude schopen plnit své povinnosti vyplývající z nově přijatých právních předpisů nebo nebude moci uspokojit zvýšené požadavky vyplývající z nových politických iniciativ Unie; zdůrazňuje, že rozpočtové požadavky, jako je nákup systému SUMMA, vytváří na rozpočet institutu EIGE další tlak; zdůrazňuje, že další rozpočtové příděly musí zohledňovat povinné výdaje, které mají agentury uskutečňovat; vyzývá ke stabilnímu a posílenému rozpočtu institutu EIGE jako jedné z priorit souvisejících s genderovou rovností v příštím víceletém finančním rámci (VFR), aby se tak zajistilo, že tato agentura bude moci i nadále zajišťovat vysoce kvalitní výzkum a poskytovat údaje a politickou podporu napříč všemi prioritami Unie;

7. je toho názoru, že je možné ředitelce Evropského institutu pro rovnost žen a mužů udělit absolutorium za plnění rozpočtu institutu na rozpočtový rok 2024.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodajka prohlašuje na svou výhradní odpovědnost, že do svého stanoviska nezahrnula podněty od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví, kteří musí být uvedeni v této příloze v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)

INFORMACE O PŘIJETÍ VÝBOREM POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

Datum přijetí	27.1.2026
Výsledek konečného hlasování	+: 24 –: 9 0: 1

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

24	+
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

1	0
NI	Judita Laššáková

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se